

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Vi har i dag elfte söndagen efter Trefaldighet med temat: *Själprovning*. Predikotext: 2 Sam 12:1–13:

1 HERREN sände Natan till David. Han kom till David och sade till honom: "Två män bodde i samma stad. Den ene var rik och den andre fattig. 2 Den rike hade får och boskap i stor mängd. 3 Men den fattige hade ingenting alls utom ett enda litet lamm som han hade köpt. Han födde upp det, och det växte upp hos honom och hans barn. Det åt av hans brödbit och drack ur hans bägare och låg i hans famn, och det var som en dotter för honom. 4 Så kom en vägförande till den rike mannen. Då ville han inte ta av sina egna får och kor för att tillaga åt den resande som kom till honom, utan han tog den fattiges lamm och tillagade det åt mannen som kom till honom."

5 David blev alldeles rasande på den mannen, och han sade till Natan: "Så sant HERREN lever: Den mannen som gjorde det förtjänar döden! 6 Lammet ska han ersätta fyrdubbelt, för att han gjorde så där och var så obarmhärtig."

7 Då sade Natan till David: "Du är den mannen! Så säger HERREN, Israels Gud: Jag smorde dig till kung över Israel, och jag räddade dig ur Sauls hand. 8 Jag gav dig din herres hus och lade din herres hustru i din famn. Jag gav dig Israels och Juda hus. Och om det hade varit för lite skulle jag ha gett dig ännu mer. 9 Varför har du då föraktat HERRENS ord och gjort det som är ont i hans ögon? Du har dödat hetiten Uria med svärd och tagit hans hustru till hustru åt dig. Du har dödat honom med ammoniternas svärd.

10 Nu ska svärdet aldrig vika från ditt hus, eftersom du föraktade mig och tog hetiten Urias hustru till hustru åt dig. 11 Så säger HERREN: Jag ska sända olyckor över dig från ditt eget hus, och jag ska ta dina hustrur inför dina ögon och ge dem åt en annan, och han ska ligga med dina hustrur mitt på ljusa dagen. 12 Du har gjort det i hemlig-

het, men jag ska låta det ske inför hela Israel mitt på ljusa dagen."

13 Då sade David till Natan: "Jag har syndat mot HERREN." Natan sade till David: "Så har också HERREN förlåtit dig din synd. Du ska inte dö."

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Låt din heliga lag visa oss vår synd men lämna oss inte utan evangeliets tröst, för Jesu skull. Amen.

Den händelse som utgör bakgrund till vår text är rätt väl känd. Andra Samuelsboken 11 berättar om hur kung David får begärelse till Bat-Seba, hustru till hetiten Uria, när han ser henne bada. Hans syndiga begär leder till att han först begår äktenskapsbrott med henne och sedan låter han mörda hennes man för att kunna gifta sig med henne. Han gör det genom att med berått mod planera hur Uria kan bli dödad genom att utsätta honom för en häftig strid. Sedan ger han sin general order att utföra ett mord.

Det här är ett fruktansvärt exempel på hur också en som var högt ansedd i andlig mening kan falla i svår synd. Tyvärr har vi många exempel på svåra synder bland andliga ledare. Det finns sådana som gjort snedsprång sexuellt och det finns exempel på sådana som låtit pengar, ära och makt stiga dem åt huvudet. Petrus skriver att djävulen går omkring som ett rytande lejon för att se vem han kan sluka. Och han är otroligt skicklig. Hans syfte är att bryta ner evangeliet, och det kan ske på många sätt. Det här är ett exempel på hans skicklighet.

Hur kunde David handla så? Luther skriver i Schmalkaldiska artiklarna att kung David hade förlorat tron och Anden när han begick äktenskapsbrott och mord. Han var andligt död. Aposteln Johannes skriver (1 Joh 3:4–6):

Den som ägnar sig åt synd bryter mot lagen, för synd är brott mot lagen. Och ni vet att han har uppenbarats för att ta bort synderna. Det finns ingen synd i honom. Den som förblir i honom syndar inte. Den som syndar har inte sett honom och känner honom inte.

Det som David gjorde var att han planerade och verkställde synd. Mordet planerades och utfördes som ett hantverk. Det var inte ett ögonblicks svaghet, som det kanske var när han sände bud efter Bat-Seba då han såg henne från sitt tak och fick lust till henne. Jakob skriver (Jak 1:14–15):

Var och en som frestas dras och lockas av sitt eget begär. När sedan begäret har blivit havande föder det synd, och när synden är fullmogen föder den död.

Det hela började det med Davids onda begärelse. Det började så som Jesus säger i bergspredikan (Matt 5:27–28):

Ni har hört att det är sagt: Du ska inte begå äktenskapsbrott. Jag säger er: Den som ser med begär på en kvinna har redan begått äktenskapsbrott med henne i sitt hjärta.

När David fick begär till Bat-Seba syndade han redan i sitt hjärta, för hon var inte hans hustru. Han lät inte Guds bud varna sig, utan begäret födde en handling som uppenbarade synden. Och den fullmogna synden ledde sedan till mord.

Låt oss se vad synden får för följder.

Syndens följder

Först följer jordiska straffdomar. Profeten Natan räknar upp för kungen en mängd bedrävelser som en direkt följd av hans synd. David ska drabbas av olyckor i sitt liv. Det för inga välsignelser med sig att öppet bryta mot Guds bud. Och medan David hade handlat i hemlighet så skulle hans familj skämma ut honom offentligt. Det skulle bli en stor skam. Och så skulle det barn som Bat-Seba också dö, som vi läser längre fram. Det beredde David en stor smärta.

Men den värsta följden av synden är den andliga döden som leder till helvetet. Också David stod nu i fara att gå evigt förlorad. Och så är också vi i fara att dömas till helvetet för att vi har syndat. Men Gud ville rädda David och sände profeten Natan till honom.

David hade som kung rätt att döma till döden. Han trodde att det gällde ett vanligt rättsfall. Han blev ursinnig att någon kunde handla så.

Men nu vände Natan spegeln mot David, lagens spegel: "Du är den mannen."

Vi brukar tala om lagens tre bruk. Det första är hotet om straff enligt samhällets egna lagar. Vi säger att lagen är som en tygel, det som vi använder för att styra en häst: lagen hotar att straffa oss för överträdelser för att vi ska hålla oss i skinnet och inte bryta t ex mot trafikreglerna, som att inte köra fortare än skyltarna anger. Den som överträder lagen ska få sitt straff. Polisen utdömer böter. I svårare fall dömer domstolen till fängelsestraff. Natan förkunnade vad straffet skulle bli i yttre mening.

Lagens andra bruk avslöjar att vi är syndare inför Gud. Natan använde lagen som spegel, så att kungen såg sig själv i spegeln. Den dödsdom som han avkunnade som kung och domare träffade honom själv.

Hur gick det för David? Hans företrädare, kung Saul, gjorde också synd genom att han vägrade lyda Herrens ord. För honom ledde det i första hand till att han blev avsatt inför Gud som kung.

David insåg sin synd, och han bekände den: *Jag har syndat mot HERREN.*

Det var några enkla ord. Men de ledde till stora saker. Natan förkunnade HERRENS förlåtelse för David: *Så har också HERREN förlåtit dig din synd. Du ska inte dö.*

Natan fick predika evangeliet för David och uppleva glädjen att kungen omvände sig och bekände. Det var avgörande. David, som hade förhärdat sig och utfört en noggrant planerad synd, vände om. Han bekände sin synd. Det frigörande budskapet om förlåtelse födde honom på nytt.

Men David fick kämpa. Det ser vi av Psalm 51, som återger hans vända och bön i förkrosselse över sin synd (v 3–7):

Gud, var mig nådig efter din godhet, utplåna mina överträdelser efter din stora barmhärtighet. Tvätta mig ren från min skuld, rena mig från min synd, för jag känner mina överträdelser och min synd är alltid inför mig. Mot dig, just mot dig, har jag syndat och gjort det som är ont i dina ögon. Därför har du rätt när du talar, du är ren när du

dömer. Ja, med skuld är jag född och med synd blev jag till i min moders liv.

Sedan ber David om att få ett nytt hjärta, och om möjligheten att få lära överträdarna Guds vägar så att syndare omvänder sig. Här ser vi vad lagens tredje bruk är: David ber om vägledning så att han kan leva rätt enligt Guds vilja. Vi brukar tala om lagen som *regel*.

David uttrycker också rätt hur Gud vill att vi ska ta emot hans förlåtelse. Han ber (v 17–19):

Herre, öppna mina läppar, så ska min mun förkunna ditt lov. Slaktoffer gläder dig inte, annars skulle jag ge dig det, brännoffer vill du inte ha. Det offer Gud vill ha är en förkrossad ande.

Gud hade instiftat offertjänsten i tabernaklet, som senare fortsatte i templet, för att ge folket en upprepad påminnelse om synd. Offren kunde inte i sig själva utverka Guds förlåtelse. David ser här profetiskt hur Gud ska verkställa ett evigt offer. Hebr 9:12 beskriver hur Kristus kom som överstepräst:

[Kristus gick] in i det allra heligaste en gång för alla, inte med bockars och kalvars blod utan med sitt eget blod, och vann en evig återlösning.

Det är bara det här offret som behagar Gud. Det offret har burits fram en gång för alla, och det gäller för evigt som återlösning för alla människors synder.

Syndens verkligt stora följd är att Gud måste sända sin egen Son till vår syndiga värld för att lida och dö som soning för våra synder. Han kom för att sona Davids fruktansvärda brott, och han kom för att sona dina och mina synder som inför Gud är precis lika stora.

Så här har Gud använt sig av en människas syndafall för att förkunna sin stora nåd. Vi har svårt att tänka oss att en så stor kung, ansedd som from och rättsinnig, skulle falla i en så svår synd. Likväl omvittnas David på många ställen i Bibeln som en stor och rättfärdig kung, och han blir stamfar till Jesus. Och den här händelsen blir också omnämnd i Jesu släkttavla. Matteus skriver i 1:6: *David blev far till Salomo genom Urias hustru*. Så kommer också Bat-Seba att bli upphöjd till Jesu jordis-

ka stammoder, även om Matteus inte nämner hennes namn.

Att en så uppenbar syndare kan kallas rättfärdig är ett oerhört vittnesbörd om storheten i evangeliet, om Guds stora nåd mot syndare. Därför kan också du och jag, när vi bekänner vår egen trolöshet och synd, få höra de härliga orden: *Så har också HERREN förlåtit dig din synd. Du ska inte dö.*

Du, som på grund av din synd borde förvisas till helvetet, får frimodigt stå inför Gud, klädd i Jesu rättfärdighet som han har klätt på dig i sitt dop. Det är sammanfattningen av dagens evangelium som Natan förkunnar för David.

Hur blir fortsättningen?

David måste utstå många prövningar som en direkt följd av hans synd. Så är det också med oss. Vi måste bära de jordiska straffdomarna för våra synder.

Lagen föreskriver straff för synd mot samhällets lagar. Det kan drabba oss för trafiköverträdelser som parkeringsböter eller böter för fortkörning, det kan vara skattetillägg för glömska att betala skatter. Inför den risken försöker vi hålla oss till lagens föreskrifter.

Vårt samhälle utdömer inte längre något straff för äktenskapsbrott. Förr i tiden skulle den som syndade bekänna inför församlingen i kyrkan och så få skämmas inför alla. Numera är det inte ens någon skam att leva i äktenskapsbrott, eller som man säger: i samboförhållande utan äktenskap. Inte ens bland kristna räknas det längre som någon synd. Men inför Gud gäller den apostoliska förmaningen: *Äktenskapet ska hållas i ära hos alla och den äkta sängen bevaras obefläckad, för Gud ska döma dem som är sexuellt omoraliska och äktenskapsbrytare* (Heb 13:4).

Guds ord manar oss att bekänna våra synder, som är lika stora inför Gud som Davids svåra synd. Därför börjar vi alltid våra gudstjänster med syndabekännelse. Och vi behöver varje dag bekänna som vi gör i Herrens bön: *Förlåt oss våra skulder*. I avlösningens orden får vi höra att våra synder är förlättna för Jesu skull, och det ger oss frid och kraft att tjäna Gud i våra medmänniskor.

Och så får vi också be att Gud ska visa oss den rätta vägen och leda oss så att vi inte faller i uppenbara synder. Vi får be om att Gud ska öppna våra läppar så att vår mun ska förkunna Hans lov, att vi i vårt liv ska få förhålliga vår Frälsare och inte bli en skam för hans namn. Därför ska vi varje dag flitigt läsa hans Ord där vi får påminnelse om vår synd, men också om hans stora nåd och får vägledning att tjäna våra medmänniskor.

En sådan vägledning får vi av Jesus i dagens evangelietext.

Vi ska inte, som de skriftlärdade och fariseerna, göra goda gärningar för att bli sedda av människor. Vi ska inte söka efter fina titlar eller på annat sätt sträva efter egen ära. Jesus ger oss en viktig vägledning för våra liv (Matt 23:11–12):

Den som är störst bland er ska vara de andras tjänare. Var och en som upphöjer sig ska bli förödmjukad, och var och en som ödmjukar sig ska bli upphöjd.

Att David blev upphöjd och kallas rättfärdig trots sin svåra synd berodde inte på vad han hade gjort. Det är ju så tydligt att han inte var värd en sådan ära. Men det var för Jesu skull, som skulle bli född av hans släkt, och som skulle bli den som sitter på Davids tron till evig tid. Davids son Salomo fick ju inte heller äran att bli en evig kung. Hans kungarike skulle delas efter hans död, eftersom Salomo också begick svåra synder. Det är Jesus som skulle bli den evige kungen, och hans tron kommer att bestå.

Dagens texter påminner oss om vår rätta ställning inför Gud. Vi är inte värda annat än dödsstraff, liksom David, men Gud har i sin kärlek låtit dödsstraffet drabba hans Son, som genom sin död befriat oss från fruktan för domen, och han ska i honom välsigna oss som tror på honom med den stora oförtjänta gåvan att få evigt liv med honom.

*Här skänkes nåd åt syndare
och dubbelt åt de sämsta.
Här hjälptes alla stackare,
de sämsta blir de främsta.*

*Ja, allt för intet har vi fått,
Guds gåva är oss given.*

*Den som nu här tar ut sin lott
är redan salig bliven.*

Äran, äran, den ska Jesus ha!

Amen.